

"Kudret-i ezeliyenin, kâinattaki mevcudatın nevilerine, fertlerine olan nispet ve taallûkundan husule gelir." cümlesini "nisbet" ile izah eder misiniz?

"S. Bu fiilî isimlerinin kesretle tenevvüü neden meydana geliyor?"

"C. Kudreti ezeliyenin, kâinattaki mevcudatın nevilerine, fertlerine olan nispet ve taallûkundan husule gelir.

Bu itibarla, بِسْمِ اِ kudret-i Ezeliyenin taallûk ve tesirini celb eder. Ve o taallûk, abdin kesbine ve işine yardım edici bir ruh gibi olur. Öyleyse, hiç kimse, hiçbir işini besmelesiz bırakmasın!"(1)

Nispet burada ilahi kudretin her hangi bir şeyde tecelli ve taalluk (*ilgisi, ilişiği olmak*) etmesi anlamında kullanılıyor.

Mesela, Cenab-ı Hak kudret sıfatıyla bir canlının canını aldığı anda, fiili bir isim olan **Mümit** ismini tecelli ettirerek o ismi alıyor. Aynı ilahi kudret bir cenine hayat verdiğinde ise **Muhyi** ismini alıyor. Yine aynı ilahi kudret bir canlıya rızık yarattığında da **Rezzak** ismini alıyor ve hakeza bu böyle devam edip gidiyor.

İlahi kudretin ölüm ile nispeti **Mümit** ismini meydana getirirken, hayat verme işlemi ile nispeti itibariyle de **Muhyi** ismini gösteriyor. Yani ilahi kudret hangi işe hangi eyleme (*fiile*) hangi türe nispet (*temas ediyor*) ve tecelli ediyor ise, işin şekline ve türüne göre bir isim alıyor veya o ismi gösteriyor demektir.

Fiili isimlerin sayısız olması, nispet ve tecellilerin sayısız olmasından hasil oluyor. Allah'a nispet edilen ne kadar kudsi isim varsa, hepsinin temeli ve kökeni ilahi kudrete dayanıyor ve ilahi kudretin bir iş ile olan nispet ve tecellisinden meydana çıkıyor.

(1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Fatiha Suresi.](#)